

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.Del A - Epistemologi

①

Platons klassiske definisjon av erkjennelse beskriver viten som sann tro med en retgjærelse. Den som ikke kan gi eller stå imot en retgjærelse for en ting, har ifølge Platon heller ikke viten om tingen.

Platons definisjon av erkjennelse, også kaldt "Justified true belief" (begrunnet sann tro), kan settes opp slik:

1. Personen P tror at S er sann
2. S er sann
3. Personen P har gode grunner for å tro at S er sann.

Geltner mente at denne definisjonen av hva som er sann tro ikke tok forbehold om tilfeldigheter som kan påvirke personen i å få ham til å tro noe som viser seg ikke å være sant.

Dette scenarioet kan illustreres med følgende eksempel: Urmaker Hansen ser på armbandsuret sitt, og det viser at klokken er 4. Hansen er sikker i sin tro om at uret går rett, og er begrunnet i å tro at klokken er 4. Nå viser det seg imidlertid at uret er i stykker, ~~men~~ og har stoppet på 4'er tallet. I tillegg så er klokken faktisk 4 på det tidspunkt Hansen leser av tiden.

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

I Hansens konkrete tilfelle, stemmer faktisk uret med klokkeslettet, ten, hva om Hansens ur hadde lest av klokken fem minutter senere? Ifølge Platons definisjon vil Hansens ur ha befrunnet seg i å vite noe som viser seg å være feil som følge av tilfeldigheter. Vi får da:

1. Hansens ur tror at klokken er 4
2. Klokken er faktisk 4
3. Hansens ur har gode grunner til å tro at klokken er 4.

Men, ifølge Gettier, ville Hansens ur ikke ha sann viten. Han ville trodd det samme selv om det faktiske klokkeslettet hadde vært annerledes enn det på hans defekte ur. Det er kun tilfeldigheter som gjør at Hansens ur rett i sin tro om at klokken er 4 når den faktisk er det!

Robert Nozick kom med en teori om hvordan betingelsene for at en skal kunne ha sann viten også tok med i beregningen tilfeldigheter som i eksemplet med Hansens ur.

Nozick's teori søker å spore sannheten, og kalles "tracking-teorien". Den kan oppsummeres slik:

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

1. S er sann

2. Personen P tror at S er sann

3. Hvis S ikke hadde vært tilfellet, ville personen P ikke trodd S.

4. Hvis S hadde vært tilfellet, under lett modificerte omstendigheter, ville personen P fortsatt trodd S.

Joranklet kan en skrive:

1. S er sann

2. P tror at S er sann

3. Hvis S ikke er sann, ville P ikke trodd S

4. Hvis S er sann, tror P at S.

Hvis en ser på eksemplet med Hansen og uret i lys av trackingteorien, vil Hansen ikke være i besittelse av sann tro om klokkestellet. Han ville trodd at klokken var 4 selv om den i virkeligheten hadde vært noe annet. Bare tilfeldigheter gjorde at han hadde rett i sin antakelse når han så på klokken når den tilfeldigvis faktisk var 4.

Ved å bruke trackingteorien vil å definere sann kunnskap, utelukker en tilfeldigheter som ville kunnet innvirke på Platons definisjon.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

②

I historiens løp er det framlagt ulike teorier om hva som kan regnes som ubegrunnede sannheter, sannheter som ikke strengs å begrunnes som følge av andre antakelser. Fundamentalistene mener at alle antagelser til sist kan føres tilbake til fundamentale antakelser som er ubegrunnede og sanne i seg selv. Koherentismen står for et syn der en antagelse er begrunnet hvis den passer inn i et koherent sett av overbevisninger der kravene til konsistens, størrelse, relevans og integrasjon er oppfylt.

Kontekstualismen syn er at det ikke finnes noen generell regel for hva som er ubegrunnede sannheter. Det som er ubegrunnede sannheter avhenger av hvilken kontekst en snakker om. En kontekstualist snakker om ulike kontekster som "spill", der "spillereglene" avhenger av hvilket "spill" (kontekst) en befinner seg i.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.Del B - Logikk3

a) Den setningslogiske formen til et argument får vi ved å:

- * Erstatte de atomære setningene (enkle setningene) med små bokstaver langt ute i alfabetet (p, q, r osv.). Disse kalles setningsvariabler
- * Erstatte like atomære setninger med like bokstaver (uniform substitusjon)
- * Beholde de setningslogiske termene (og, eller, ikke, hvis, hvis-så, bare hvis-så, bare-hvis så)

Den setningslogiske formen til et argument beskriver dermed hvordan argumentet er bygd opp av setningsvariabler og setningslogiske termer. Den setningslogiske formen til et argument settes gjerne opp skjematisk, der en skiller utsagn i argumentet som kalles premiss (P) fra utsagnet som kalles konklusjon (K).

eksempel:

Hvis det er skyfrihimmel, så regner det ikke.
Det er skyfri himmel. Det regner.

erstatter jeg de atomære setningene med setningsvariabler får jeg følgende setningslogiske form:

%

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

P_1 : Hvis p så ikke q

P_2 : p

K : q

eller enklere: P_1 : $p \supset \sim q$

P_2 : p

K : q

b) Et logisk gyldig argument har en setningslogisk form som aldri skal kunne bli erstattet av konkrete setninger med bare sanne premisser og usann konklusjon. Hvis dette er tilfellet, vil alle argumenter med den setningslogiske formen være logisk ugyldige.

c)

Et holdbart argument er et argument som er logisk gyldig samt som har bare sanne premisser og sann konklusjon. (Et logisk gyldig argument kan ha usann konklusjon hvis minst ett av premissene er usanne)

Jeg lager følgende eksempel med bare sanne premisser og ~~usann~~ sann konklusjon:

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

p_1 . Hvis Harald er konge i Norge, så er Harald skandinaver
 p_2 . Harald er skandinaver
 K . Harald er konge i Norge.

- Her er alle setningene sanne, men for å være holdbart må det også være logisk gyldig. For å finne ut om argumentet er logisk gyldig, setter jeg det opp på setningslogisk form. Deretter erstatter jeg ~~de~~ setningsvariablene med konkrete setninger som gir bare sanne premisser og usann konklusjon. Hvis dette lar seg gjøre, er argumentet ikke logisk gyldig, og dermed heller ikke holdbart.

Den setningslogiske formen til argumentet over blir:

p_1 . $p \supset q$

p_2 . q

K . p

Så ser jeg om jeg finner en setning med samme setningslogiske form som har bare sanne premisser og usann konklusjon:

p_1 . Hvis Sonja er svensk, så er Sonja skandinaver - sann

p_2 . Sonja er skandinaver - sann

K . Sonja er svensk - Usann

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

Jeg fant jeg et argument med bare sanne premiss og sann konklusjon, som har like setningslogisk form som mitt første eksempel med sanne premiss og sann konklusjon. Siden den setningslogiske formen kan gi setninger som ikke er logisk gyldige, er ikke det første argumentet mitt logisk gyldig, og dermed heller ikke holdbart, selv om både premissene og konklusjonen er sann.

I teksten fant jeg to argumenter, det ene omhandler om sykehuskøene vil forsvinne eller ikke som følge av om det bevilges mer penger eller ikke til sykehussektoren, og det andre argumenterer for om sykehuskøene vil forsvinne som følge av forholdet mellom bevilgede penger og ressurser brukt til behandling og teknologitviking.

Det første argumentet jeg fant er:

P1. "Mange synes å mene at sykehuskøene vil forsvinne hvis det bevilges mer penger til sektoren og sektoren blir mer effektiv"

P2. "Og det bevilges mer penger, og sektoren blir mer effektiv"

K. "Sykehuskøene vil aldri forsvinne"

Dette argumentets setningslogiske form blir:

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

$p_1. (p \cdot q) \supset r$

$p_2. (p \cdot q)$

$K. \sim r$

Det andre argumentet jeg fant er:

$p_1.$ "Hvis behandlingsstilbudet og teknologitvikelingen i sektoren øker mer enn pengestrømmen til sektoren, så vil sykehuskæene aldri forsvinne"

$p_2.$ "medisinsk forskning i økende grad utvikler flere behandlingsstilbud og bedre teknologi enn hva som kan dekkes av politikernes bevilgninger til sektoren"

$K.$ "Sykehuskæene vil aldri forsvinne"

Dette argumentets setningslogiske form blir:

$p_1. (p \cdot q) \supset \sim r$

$p_2. (p \cdot q)$

$K. \sim r$

e) Et argument er konsistent hvis alle premisene og konklusjonen skal kunne være sanne samtidig. Jeg mener at premisene ikke er konsistente, fordi en i det første argumentet sier at "det bevilges mer penger og sektoren blir mer effektiv" mens en i det andre argumentet sier at en ikke får nok penger til effektiviseringen. Dette synes jeg virker

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

som en motsigelse siden setningene sier to forskjellige ting. Det første argumentet jeg fant er heller ikke konsistent, siden negasjonen av konklusjonen viser til en motsigelse i argumentet.

For å se om argumentene er logisk gyldige eller ikke, går jeg som beskrevet under oppgave 3c.

argument 1:

$p_1.$	$(p \cdot q) \supset r$
$p_2.$	$(p \cdot q)$
$K.$	$\sim r$

Jeg lager følgende moteksempel med sanne premiss og usann konklusjon:

$p_1.$ Hvis Sonja er norsk og dronning, så er Sonja skandinavor	- Sann
$p_2.$ Sonja er norsk og dronning	- Sann
$K.$ Sonja er ikke skandinavor	- Usann

Moteksempelen viser at alle argumenter med den setningslogiske formen som argument 1 har er logisk ugyldige, så argument 1 er ikke logisk gyldig.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

argument 2.2

$$P_1. (p \cdot q) \supset \sim r$$
$$P_2. (p \cdot q)$$
$$K. \sim r$$

Alex klarer jeg ikke å finne et motargument med bare sanne premisser og usann konklusjon, så argument 2 er logisk gyldig. Alle argument med denne setningslogiske formen vil også være logisk gyldige.